

บทที่ 4

สรุปการติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อม

4.1 การติดตามตรวจสอบผลกระทบสิ่งแวดล้อมของโครงการ ตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม

จากการพิจารณาผลการปฏิบัติตามมาตรการฯ พบว่าโครงการบ้านเอื้ออาทร จังหวัดชลบุรี (พานทอง) มีการปฏิบัติตามมาตรการป้องกันและแก้ไขผลกระทบสิ่งแวดล้อม (ดังรายละเอียดในบทที่ 2) ในระยะดำเนินการโครงการเพียงบางส่วน โดยมาตรการฯ ที่ยังไม่ได้ปฏิบัติตามมีดังนี้

- 1) โครงการไม่ได้มีการณรงค์ให้ผู้เข้าพักอาศัยและพนักงานของโครงการใช้น้ำอย่างประหยัด และเลือกใช้สุขภัณฑ์ประหยัดน้ำ
- 2) โครงการไม่ได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลบำรุงรักษาอุปกรณ์และเครื่องมือของระบบบำบัดน้ำเสียตามคำแนะนำของผู้ออกแบบ หากเกิดการชำรุดเสียหายจะเร่งซ่อมแซมให้ใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพโดยเร็วที่สุด
- 3) โครงการตรวจสอบยังไม่ได้มีการสูบตะกอนในส่วนตกตะกอนของระบบบำบัดน้ำเสีย
- 4) โครงการไม่มีเจ้าหน้าที่ซึ่งมีความรู้เหมาะสมตามข้อกำหนดของทางราชการ ทำหน้าที่ควบคุมดูแลการเดินระบบบำบัด
- 5) ทางทะเลแห่งชาตินี้ยังไม่ได้มีการจัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจแก่ผู้ดูแลระบบบำบัดน้ำเสียให้ใช้งานได้อย่างถูกต้อง ก่อนเข้าดำเนินการปฏิบัติงานพร้อมทั้งจัดให้มีการนิเทศ และประเมินผลการใช้ระบบบำบัดน้ำเสียเป็นประจำทุกปี
- 6) ยังไม่จัดทำบันทึกการใช้ไฟฟ้าของระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลางทุกเดือน
- 7) โครงการไม่ได้มีการรณรงค์ขอความร่วมมือให้เจ้าบ้านทุกหน่วยพักดูแลระบบบำบัดน้ำเสียขั้นต้นประจำบ้าน พร้อมทั้งติดไขมันใส่ถุงดำและนำไปทิ้งรวมกับขยะเปียกเป็นประจำทุกสัปดาห์ และต้องแจ้งให้ผู้เข้าพักทราบตั้งแต่วันส่งมอบกุญแจบ้านพัก
- 8) โครงการยังไม่ได้มีการรณรงค์ให้ผู้พักอาศัยภายในโครงการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง และทิ้งขยะลงถังให้ถูกต้องตามประเภทของขยะทุกครั้ง ห้ามวางกองเรี่ยราดบริเวณจุดวางถังขยะรวมทั้งยังไม่มีถังขยะแยกประเภท
- 9) โครงการยังไม่ได้มีการดำเนินการด้านขยะอันตรายตามมาตรการกำหนด
- 10) โครงการยังไม่ได้จัดให้มีเจ้าหน้าที่จัดการจราจรบริเวณทางเข้า-ออกโครงการ
- 11) โครงการยังไม่มีจุดบริการรถ จักรยานยนต์รับจ้างบริเวณใกล้กับทางเข้า-ออก
- 12) ยังไม่มีการติดตั้งแผนผังแสดงทิศทางการอพยพหนีไฟไปยังจุดรวมพล ในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน และมีสัญลักษณ์เป็นรูปแบบสากลที่เข้าใจง่าย

4.2 คุณภาพน้ำ

4.2.1 คุณภาพน้ำทิ้ง

จากการสำรวจและการเก็บตัวอย่างน้ำทิ้ง เพื่อตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำทิ้ง ประจำเดือนมกราคม - มิถุนายน พ.ศ. 2566 เมื่อนำค่าไปเปรียบเทียบกับค่ามาตรฐานตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากที่ดินจัดสรร เล่ม 138 ตอนพิเศษ 161 ง ลงวันที่ 19 กรกฎาคม 2564 (ที่ดินจัดสรรประเภท ก) สามารถสรุปได้ดังนี้

บ่อบำบัดน้ำทิ้งหลังผ่านระบบบำบัดน้ำเสียรวม พบว่า ปริมาณตะกอนแขวนลอย (Total Suspended Solids) มีค่าอยู่ในช่วง น้อยกว่า 2.0 – 18.0 มิลลิกรัม/ลิตร และปริมาณ TKN มีค่าอยู่ในช่วง น้อยกว่า 1.0 – 29.0 มิลลิกรัม/ลิตร มีค่า ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนปริมาณความสกปรกในรูป BOD₅ มีค่าอยู่ในช่วง น้อยกว่า 2.0 – 23.0 มิลลิกรัม/ลิตร มีค่า เกินเกณฑ์มาตรฐาน (น้ำทิ้งจากที่ดินจัดสรร ประเภท ก. ค่า SS ≤ 30 mg/L, BOD₅ ≤ 20 mg/L และ TKN ≤ 35 mg/L) ทั้งนี้ จากการสำรวจพบว่า ผู้บริหารดูแลโครงการยังไม่ได้เปิดเดินระบบ บำบัดน้ำเสียอย่างสม่ำเสมอตามที่ได้ออกแบบไว้ รวมทั้งยังไม่ได้มีการขุดลอกตะกอนและดักไขมันออกจากระบบ บำบัดน้ำเสีย ดังนั้น ผู้บริหารดูแลโครงการควรมีการเปิดเดินระบบบำบัดน้ำเสียอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งมีการขุดลอก ตะกอนและดักไขมันออกจากระบบบำบัดน้ำเสีย เพื่อให้ระบบบำบัดน้ำเสียสามารถบำบัดน้ำเสียให้มีค่าเป็นไปตาม เกณฑ์มาตรฐาน เพื่อเป็นการเฝ้าระวังคุณภาพน้ำทิ้งให้มีค่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานอยู่ตลอดเวลา

บ่อบำบัดน้ำทิ้งก่อนระบายออกจากพื้นที่โครงการ พบว่า ปริมาณตะกอนแขวนลอย (Total Suspended Solids) มีค่าอยู่ในช่วง 10.0 – 140.0 มิลลิกรัม/ลิตร และปริมาณความสกปรกในรูป BOD₅ มีค่าอยู่ในช่วง 7.0 – 25.0 มิลลิกรัม/ลิตร มีค่า เกินเกณฑ์มาตรฐาน ส่วนปริมาณ TKN มีค่าอยู่ในช่วง 4.0 – 26.0 มิลลิกรัม/ลิตร มีค่า ผ่านเกณฑ์มาตรฐาน (น้ำทิ้งจากที่ดินจัดสรร ประเภท ก. ค่า SS ≤ 30 mg/L, BOD₅ ≤ 20 mg/L และ TKN ≤ 35 mg/L) แต่อย่างไรก็ตามผู้บริหารดูแลโครงการต้องมีการตรวจสอบปริมาณตะกอนในระบบระบายน้ำภายใน โครงการ หากพบว่ามีปริมาณมากให้ดำเนินการขุดลอกท่อระบายน้ำและบ่อบำบัดน้ำภายในโครงการ เพื่อเป็นการ เฝ้าระวังคุณภาพน้ำที่จะระบายออกนอกพื้นที่โครงการให้มีค่าเป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานอยู่ตลอดเวลา

4.2.2 คุณภาพน้ำผิวดิน

จากการสำรวจและการเก็บตัวอย่างน้ำผิวดิน ประจำเดือนมกราคม - มิถุนายน พ.ศ. 2566 พบว่า คุณภาพ น้ำในลำรางสาธารณะด้านข้างโครงการ ก่อนถึงจุดปล่อยน้ำทิ้ง ระยะห่าง 50 เมตร และคุณภาพน้ำใน ลำรางสาธารณะด้านข้างโครงการ หลังผ่านจุดปล่อยน้ำทิ้ง ระยะห่าง 50 เมตร เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับมาตรฐาน ตามประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2537) ออกตามความในพระราชบัญญัติส่งเสริม และรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เรื่อง กำหนดมาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน จัดเป็น ประเภทที่ 5 ได้แก่ แหล่งน้ำที่ได้รับน้ำทิ้งจากกิจกรรมบางประเภท และสามารถเป็นประโยชน์เพื่อการคมนาคม

4.3 ข้อเสนอแนะ

บริษัทที่ปรึกษาฯ ขอเสนอแนะมาตรการป้องกันและแก้ไขกระทบสิ่งแวดล้อมเพิ่มเติมเพื่อให้โครงการได้ปฏิบัติ ดังนี้

1) ขอให้ผู้ดำเนินการตามมาตรการเพื่อให้คุณภาพน้ำทิ้งที่ออกจากระบบบำบัดน้ำเสีย และบ่อกักสุดท้ายก่อนระบายลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ มีค่าผ่านเกณฑ์มาตรฐานอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1.1) ตรวจสอบอุปกรณ์ต่าง ๆ ในระบบบำบัดน้ำเสีย หากพบว่าชำรุดให้ดำเนินการซ่อมแซมให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2) เปิดระบบบำบัดน้ำเสียระยะเวลาตามที่คู่มือและรายการคำนวณของระบบบำบัดน้ำเสียระบุเพื่อให้จุลินทรีย์ได้รับออกซิเจนที่เพียงพอในการบำบัดน้ำเสีย และทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3) ตรวจสอบไขมันในบ่อดักไขมันของระบบบำบัดน้ำเสีย อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง เพื่อป้องกันการอุดตันของกากตะกอนไขมัน เมื่อมีปริมาณมากควรตักใส่ถุงดำ และนำไปกำจัดให้ถูกวิธีและถูกสุขลักษณะ

1.4) ตรวจสอบบ่อกะชอน หากพบว่า มีเศษขยะ วัสดุพลาสติก ควรดำเนินการตักออก รวมทั้งตรวจสอบบ่อดักตะกอนตะกอนในบ่อกะชอนและถังตกตะกอน หากพบว่า มีตะกอนสูงกว่า 1 ใน 3 ส่วนของความสูงถังตกตะกอนต้องสูบล้างเพื่อไม่ให้เกิดการสะสมอยู่ในถังตกตะกอน ทำให้กำจัดยาก

2) โครงการควรติดป้ายรณรงค์ให้ผู้เข้าพักอาศัยและพนักงานของโครงการใช้น้ำอย่างประหยัด

3) โครงการควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่คอยดูแลบำรุงรักษาอุปกรณ์และเครื่องมือของระบบบำบัดน้ำเสียตามคำแนะนำของผู้ออกแบบไว้

4) โครงการควรมีการสูบล้างกากออกจากส่วนเก็บตะกอนของระบบบำบัดน้ำเสียประจำ เพื่อให้ระบบทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5) โครงการควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่ซึ่งมีความรู้เหมาะสมตามข้อกำหนดของทางราชการ ทำหน้าที่ควบคุมดูแลการเดินระบบบำบัด

6) ประสานงานให้การเคหะแห่งชาติจัดอบรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่ผู้ดูแลระบบบำบัดน้ำเสียพร้อมทั้งจัดให้มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการใช้ระบบบำบัดน้ำเสียเป็นประจำทุกปี

7) โครงการยังไม่มีการจัดทำบันทึกการใช้ไฟฟ้าของระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลางทุกเดือน

8) โครงการควรมีการรณรงค์ขอความร่วมมือให้เจ้าบ้านทุกหน่วยพักดูแลระบบบำบัดน้ำเสียขั้นต้นประจำบ้าน พร้อมทั้งดักไขมันใส่ถุงดำและนำไปทิ้งร่วมกับขยะเปียกเป็นประจำทุกสัปดาห์

9) โครงการควรมีการรณรงค์ให้ผู้พักอาศัยภายในโครงการคัดแยกขยะก่อนทิ้ง และทิ้งขยะลงถังให้ถูกต้องตามประเภทของขยะทุกครั้ง

10) จัดให้มีจุดรองรับและถังขยะอันตราย พร้อมทั้งมีป้ายระบุ “ถังขยะอันตราย” และประชาสัมพันธ์รณรงค์ให้ผู้พักอาศัยคัดแยกขยะอันตราย รวมทั้งประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการจัดหาบริษัทที่ได้รับอนุญาตขนส่งและกำจัดขยะอันตราย

11) โครงการควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่จัดการจราจรบริเวณทางเข้า-ออกโครงการ

12) จัดให้มีจุดบริการรถจักรยานยนต์รับจ้างบริเวณใกล้กับทางเข้า-ออก

13) โครงการควรยังไม่มีติดตั้งแผนผังแสดงทิศทางการอพยพหนีไฟไปยังจุดรวมพล ในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นได้ชัดเจน และมีสัญลักษณ์เป็นรูปแบบสากลที่เข้าใจง่าย